

Birinci ve ikinci makamları biraz açar mısınız? Özellikle Hz. Ömer ve Hz. Yakub ile ilgili bölümlerini.

On Beşinci Mektup'un Birinci Makamı, sahabelerin velayetini sair velayete mahzar olanlarla mukayese ederek; sahabelerin velayetlerinin üstünlüğünün izah ve ispatıdır. Bu da akrebiyet-i İlahiye sırrı ile izah ediliyor.

Sahabelerin velayeti; velayet-i kübra denilen, tarikat berzahına girmeden, veraset-i nübüvvetten gelen makam-ı tebliğin envarı altında bulunan doğrudan doğruya zahirden hakikate geçip akrebiyet-i ilahiyenin inkişafına bakan velayettir. Harikaları az, meziyeti çoktur.

Sair velayetler ise; seyrü sülûk zamanında tarikat berzahından geçerek hakikata çok perdeler arkasında ulaşmaya çalışarak bir nevi kurbiyet-i ilahiyeye mahzar olmaktır. Bu da bütün mevcudatı kat' edip, cüz'iyetten çıkıp, külliyyetin mertebelerinde gitgide binler perdelerden geçip, ta bütün mevcudata muhit bir ismine yanaşır, ondan daha ileride çok mertebeleri kat' eder, sonra bir nevi kurbiyete müşerref olur. Mesela, güneş bize yakındır. Çünkü; ışığı, ısı ve misali, yedi rengi ayinemizde ve yanımızda bulunmakla beraber bize kayıtsız nuru ve maddesiz aksi cihetiyle ruhumuzun penceresi olan göz bebeğinden daha yakın olduğu halde biz kayıtlı ve maddede mahbus olduğumuz için ondan gayet uzağız.

Hem mesela padişah nefere emri ile hükmü ile kanunu ile mümessili ile ve eğer o padişah evliya-yı abdaliyeden ise bizzat yakındır. Fakat o nefer padişahını ve kumandanlık unvan-ı azamını çok perdeler arkasında görür. Onbaşı, çavuş, mülazım, yüzbaşı, v.s perdeler vasıtasıyla kumandanlık manasının külliyyetini düşünebilir. Ve o nefer padişahla görüşmek istese, bütün o perdeleri geçmesi gerekir ki doğrudan doğruya görüşsün. Fakat bazen padişah lütuf ve merhamet eder, hilaf-ı adet o neferi bizzat huzuruna alır, has iltifatına mazhar eder. İşte birinci temsilde güneşin bize yakın olması ve bizim ayinemiz vasıtasıyla onun yakınlığını hissetmemiz; ikinci temsilde padişahın nefere yakın olması ve bizzat perdesiz huzuruna alması ve neferin padişahın yakınlığını hissetmesi akrebiyet-i ilahiye sırrıdır ki çok kolay, perdesiz, kısa yoldur.

Kurbiyet-i ilahiye ise, bizim bu'diyetimiz noktasından güneşe ulaşmaya çalışmamız ya da bir neferin çok berzah ve mertebelerden geçerek kumandan-ı azam makamına gelerek padişahla bizzat görüşmesidir. Çok müşkül ve uzun bir yoldur.

İkinci makam: Sahabeler o zamanki müfsitleri velayetle veya herhangi bir şekilde tesbit etseler bile, o zamanki ifsadın önünün alınması müşkildi. Çünkü; çok muhtelif milletler, fikirler, cereyanlar İslam'ın içine karışmakla Yahudi gibi dessay ve

zeki bir kısım münafıklar o sosyal yapının karışıklığından istifade etmişler. Bütün o hadiselerin önünün alınması o zamanki fikirleri ve sosyal hayatı ıslahla olabilirdi. Hem peygamberler de kendi kendilerine gaybı bilmezlerdi. Cenab-ı Hakk'ın bildirmesiyle bilirlerdi ki, Yakub (as) yakınında bulunun Ken'an kuyusundaki Yusuf (as)'ı görmemesi, bilmemesi gibi, sahabeler de mühim sırlar ve hikmetlere mebni olarak müfsitleri bilememiş olabilirler. **Kader konuşunca, gören göz görmez olur.**